

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ

УДК 334.012.63/.64:355(477)

DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2024-2-17>

Кобеля-Звір М.Я.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики
Львівського торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5627-9408>

Kobelia-Zvir Mariana

Candidate of Economic Sciences, Docent,
Associate Professor at the Department of Entrepreneurship,
Trade and Logistics
Lviv University of Trade and Economics

ГРАНТИ ПРОЕКТУ DRG4FOOD ДЛЯ ПІДТРИМКИ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ

DRG4FOOD PROJECT GRANTS TO SUPPORT SMALL AND MEDIUM-SIZED FOOD PROCESSING ENTERPRISES IN UKRAINE

У статті досліджено грантові можливості DRG4FOOD. Окреслено мету та пріоритети проекту, а саме: він спрямований на розробку та демонстрацію набору інноваційних рішень через програму відкритого фінансування, головним чином зосереджуючись на пілотуванні науково-технологічних передових рішень у трьох ключових сферах використання: вибір їжі споживачем, цільове харчування та відстеження їжі. Продемонстровано: фінансування для інших проектів спрямоване на підвищення довіри людей до харчової системи. Наголошено: з грудня 2022 по листопад 2025 року проект актуалізує ряд заходів задля досягнення своєї мети, в тому числі відкриває грантові конкурси для малих та середніх підприємств країн ЄС та тих, які асоційовані в Horizon Europe. Підкреслено: оскільки Україна є повноцінним партнером цієї програми, то представники бізнесу, які відповідають критеріям прийнятності Проекту DRG4FOOD, можуть претендувати на його грантове фінансування. У статті продемонстровано: перед грантоотримувачами відкриваються перспективи реалізувати у консорціумі з 2-3 іншими організаціями заходи, спрямовані на вирішення двох основних груп проблем: тих, що стосуються продовольчої системи, і тих, що стосуються цифрових рішень. Наголошено: за результатами грантового конкурсу № 2 Проекту DRG4FOOD, який триває у 2024 році, грантоотримувачі можуть отримати фінансування у розмірі від 150 до 300 тис. євро на проекти з розробки та тестування відповідальних рішень на основі даних у ключових сферах харчової промисловості: відстеження продуктів, цільового харчування та покращення споживчого вибору. Підсумовано: у результаті реалізації профінансованих Проектом DRG4FOOD ініціатив представників харчової промисловості в Україні закладеться фундамент для нових стандартів, які орієнтовані на Європейські цифрові права та принципи, а також цілі цифрової відповідальності; через надання грантового фінансування стартапам проект здатен якісно посприяти процесам пропагування та підтримки в Україні таких цінностей, як відповідальність, конфіденційність та суверенітет користувачів продуктів харчової промисловості.

Ключові слова: гранти, гранти DRG4FOOD, харчова промисловість, стартапи, можливості програми, вимоги програми.

The article explores the grant opportunities of the DRG4FOOD Project. The purpose and priorities of the Project are outlined, namely: it aims to develop and demonstrate a set of innovative solutions through an open funding program, mainly focusing on piloting scientific and technological advanced solutions in three key areas of use: consumer food choice, targeted nutrition, and food traceability. Demonstrated: Its funding for other projects is aimed at increasing people's trust in the food system. Emphasized: from December 2022 to November 2025, the Project is updating a number of activities to achieve its goal, including opening grant competitions for small and medium-sized enterprises in EU countries and those associated with the Horizon Europe program. It is emphasized that since Ukraine is a full-fledged partner of this program, business representatives who meet the eligibility criteria of the DRG4FOOD Project can apply for its grant funding. The article demonstrates that grantees have the opportunity to implement activities in a consortium with 2-3 other organizations aimed at solving two main groups of problems: those related to the food system and those related to digital solutions. It is emphasized that according to the results of the DRG4FOOD Project's grant competition #2, which will continue in 2024, grantees can receive funding in the amount of 150 to 300 thousand euros for projects to develop and test responsible data-driven solutions in key areas of the food industry: product traceability, targeted nutrition, and improved consumer choice. To summarize: as a result of the implementation of the food industry initiatives funded by the DRG4FOOD Project, the foundation for new standards based on European digital rights and principles, as well as digital responsibility goals, will be laid in Ukraine; by providing grant funding to startups, the DRG4FOOD Project is able to contribute to the processes of promoting and supporting such values as responsibility, privacy, and sovereignty of food users in Ukraine.

Keywords: grants, DRG4FOOD grants, food industry, startups, program opportunities, program requirements.

Постановка проблеми. Довіра вже давно є проблемою для харчової промисловості як в Україні, так і в Європі загалом. Насправді довіра споживачів до харчового ринку необхідна для подальшого зростання, оскільки навіть незначне зниження може мати серйозні наслідки, враховуючи глибокий вплив їжі на здоров'я [17].

Інша проблема стосується шахрайського цифрового світу і полягає в складному технологічному, соціальному та економічному ландшафті, що швидко розвивається. Людям дедалі складніше вірити, нібито впровадження нових технологій робить наше життя легшим, безпечнішим і стійким. Проте, враховуючи спадщину витоку даних, неправильного використання та маніпулювання інформацією, крадіжки особистих даних і упереджених рішень ШІ, сьогодні впровадження технологій розглядається з дедалі більшою обережністю. Фактично спеціальний звіт Edelman Trust Barometer за 2020 рік показує: довіра до технологій у всьому світі щороку падає на 4 відсотки, особливо в таких секторах, як AI, IoT і 5G [4].

Щоб справді побудувати довіру, весь ланцюжок дій і базові припущення щодо розробки технологій повинні міцно ґрунтуватися на фундаментальних цінностях, таких як відповідальність, конфіденційність і контроль для користувача, особливо коли розглядаються цінні та конфіденційні дані про харчові продукти. Таким чином, відправною точкою має бути користувач та його цінності, а не бізнес-модель чи державні інтереси [16].

DRG4FOOD – це ініціатива ЄС, спрямована на підвищення довіри до харчової системи, що керується даними, шляхом впровадження цілей цифрової відповідальності (DRG) для харчового сектора [13; 16]. Проект триває з грудня 2022 року по листопад 2025 року з програмою заходів, спрямованих на вирішення двох основних груп проблем: тих, що стосуються продовольчої системи, і тих, що стосуються цифрових рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування довіри до харчової промисловості в Україні вивчав ряд вітчизняних науковців, як-от: О.Г. Дерев'янка, І.Г. Власенко, А.О. Ле-

вицька, М.Ф. Гончар, І.І. Грибик, В.І. Комаровський [5; 9; 12]. Їх дослідження в основному стосувалися системи управління якістю підприємств харчової промисловості, аналізу ризиків і контролю критичних точок, залученості споживачів до формування репутації вітчизняних підприємств харчової промисловості, імплементації інноваційних рішень задля підвищення довіри до МСП цієї галузі тощо.

Ряд вчених присвятили свої роботи вивченню грантових інструментів для впровадження інноваційних рішень, в тому числі реалізації стартап-проектів у харчовій промисловості України. Серед них: А. Мазур, Г.А. Братусь, А.І. Козлова, Л. Водянка, Р. Хіль, М.М. Хустов [1; 6; 8; 10; 11].

Проте в репозиторіях практично відсутні наукові роботи, які б стосувалися реалізації DRG4FOOD, адже його старт припадає на 2022 рік. Лише ряд закордонних вчених, таких як Локаті Маріо Кьодетті, Анна Грація, Сарато Анджела, Сала Моніка, Пальма Даніела, Скано Рікардо, Чіполлоні, Карло, Менаске Даріо Лівіо, Б'янка Стефано, все-таки приділили увагу цьому проекту у своїх дослідженнях [7].

Мета статті. Цілями статті є аналіз грантових можливостей DRG4FOOD для підтримки малих та середніх підприємств (МСП) харчової промисловості в Україні; дослідження його цілей, пріоритетів та переваг, а також аналіз грантового конкурсу № 2 Проекту, який актуалізувався для українських МСП навесні 2024 року.

Виклад основних результатів дослідження. Безпека харчових продуктів, стійкість, зменшення харчових відходів і справедливість у всьому харчовому ланцюжку є основою харчової стратегії Європи. Щоб вирішити ці проблеми та сприяти більшій довірі, прозорості та відповідальності в такому ланцюгу, Програма Horizon Europe підтримала у 2022 році Проект DRG4FOOD [14]. Він спрямований на розробку та демонстрацію набору інноваційних рішень через програму відкритого фінансування, головним чином зосереджуючись на пілотуванні науково-технологічних передових рішень у трьох ключових сферах використання: вибір їжі споживачем, цільове харчування та

відстеження їжі. Для подальшої підтримки створення цінності за допомогою прозорої та відповідальної харчової системи, що керується даними, проект також спрямований на встановлення нових стандартів, орієнтуючись на Європейські цифрові права та принципи [3; 15] та цілі цифрової відповідальності. Оскільки Україна є асоційованим членом Програми Horizon Europe [18], то для українських малих та середніх підприємств є доступними можливості Проекту DRG4Food, а саме: всі його грантові інструменти в межах діючих конкурсів.

Станом на дату проведення нашого дослідження у червні 2024 року Horizon Europe за фінансування Європейського Союзу продовжує приймання заявок на участь у конкурсному відборі DRG4Food. Основна мета конкурсу – сприяти розробці та тестуванню відповідальних рішень на основі даних у ключових сферах харчової промисловості: відстеження продуктів, цільового харчування та покращення споживчого вибору [13]. Особливість цього конкурсу – за його підсумками профінансованими будуть проекти, розроблені консорціумом, що передбачає 2-3 партнерів: МСП, включаючи стартапи, які працюють над розробкою рішень на основі даних у сферах відстеження харчових продуктів, цільового харчування та вибору продуктів харчування споживачами; науково-дослідні та технологічні організації, університети, неприбуткові дослідницькі установи, які сприяють просуванню передових технологій і вирішенню проблем, що базується на принципах відкритості, орієнтованості на користувача, суверенітету та довіри.

Експерти вважають: консорціуми, які претендують на грантове фінансування, повинні продемонструвати здатність залучати користувачів і сприяти досягненню головної мети – просуванню цифрової трансформації та інновацій, керованих даними, приділяючи підвищену увагу правам на дані та цілям цифрової відповідальності. Це реалізується через короткі дослідницькі цикли, призначені для виявлення та розвитку найперспективніших рішень [13].

У конкурсній документації зазначено: кожен консорціум повинен складатися з 2-3 партнерів із мінімум двох різних країн, при цьому один із партнерів має бути з країни-члена ЄС. Програма очікує: консорціуми зможуть розробляти рішення на основі даних, які співвідносяться з цілями цифрової відповідальності, та активно залучатимуть кінцевих користувачів до визначення технічних вимог і вдосконалення діяльності пілотних проектів [16].

Особливість грантового конкурсу – в тому, що запропоновані стартап-проекти повинні перебувати на рівні технологічної готовності не нижче TRL 3. Це означає: концепція повинна бути підтверджена експериментом та має бути визначений перелік матеріалів для реалізації. Якщо ж технологія перевірена в лабораторії та є в наявності прототип, що засвідчує перебування стартапу на TRL 4, то такий проект також може претендувати на грант із

перспективою розширення до TRL 7. У такому разі як результат проекту необхідно буде забезпечити демонстрацію прототипу системи в робочому середовищі та на виставках [13].

Варто наголосити: бюджет на один стартап-проект може становити від 150 000 до 300 000 євро, а фінансова підтримка розподіляється на конкурсній основі між запропонованими проектами з урахуванням таких критеріїв оцінки, як технологічна досконалість та інновації, відповідальність за дані, прозорість та відповідність DRG, бізнес-життєздатність, масштабованість та вплив, спроможність консорціуму, кваліфікація команди та розподіл ресурсів [13].

Отже, структурована програма відкритого фінансування проекту дозволить консорціумам, які складаються з представників харчової промисловості країн ЄС загалом та України зокрема реалізовувати заходи для спрямування та підтримки харчової екосистеми сторонніх бенефіціарів, громадян і зацікавлених сторін.

Через надання грантового фінансування стартапам DRG4FOOD якісно сприятиме процесам пропагування та підтримки в Україні таких цінностей, як відповідальність, конфіденційність та суверенітет користувачів продуктів харчової промисловості. За підсумками реалізації профінансованих проектом ініціатив у країні закладеться фундамент для нових стандартів, які орієнтовані на Європейські цифрові права та принципи, а також цілі цифрової відповідальності [15].

Висновки. Аналіз грантових можливостей DRG4FOOD продемонстрував, що його фінансування для інших проектів спрямоване на підвищення довіри людей до харчової системи. З грудня 2022 по листопад 2025 року проект актуалізує ряд заходів задля досягнення своєї мети, в тому числі відкриває грантові конкурси для МСП країн ЄС та тих, які асоційовані в Програмі Horizon Europe. Оскільки Україна є повноцінним партнером цієї програми, то представники бізнесу, які відповідають критеріям прийнятності DRG4FOOD, можуть претендувати на його грантове фінансування. Перед грантоотримувачами відкриваються перспективи реалізовувати у консорціумі з 2-3 іншими організаціями заходи, спрямовані на вирішення двох основних груп проблем: тих, що стосуються продовольчої системи, і тих, що стосуються цифрових рішень. За результатами грантового конкурсу № 2 Проекту DRG4FOOD, який триває у 2024 році, грантоотримувачі можуть отримати фінансування у розмірі від 150 до 300 тис. євро на проекти з розробки та тестування відповідальних рішень на основі даних у ключових сферах харчової промисловості: відстеження продуктів, цільового харчування та покращення споживчого вибору. Проаналізувавши грантові перспективи DRG4FOOD, є підстави зробити висновок, що за підсумками реалізації профінансованих ним ініціатив представників харчової промисловості в Україні закладеться фундамент для нових стандартів, які орієнтовані на Європейські цифрові права та принципи,

а також цілі цифрової відповідальності. Подальші наші дослідження можуть стосуватися результативності та ефективності використаних грантових ресурсів представниками харчової промисловості України, які отримали підтримку від Проекту DRG4FOOD.

Бібліографічний список:

1. Мазур А. Стан та тенденції фінансування стартапів в Україні. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2021. № 46. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/economics/article/view/3841> (дата звернення: 08.05.2024).
2. Братусь Г.А., Козлова А.І. Управління розвитком українських стартапів під час війни. *Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу*: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 10 жовтня 2023 р.) / ред. кол.: І.А. Семенець-Орлова (гол. ред.), І.І. Каліна (заст. гол. ред.), Ю.В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. С. 47–50. URL: https://library.maup.com.ua/Naukovi_vydannya/Konf_Innov_metody_upravlinnya.pdf#page=48 (дата звернення: 11.05.2024).
3. European Declaration on Digital Rights and Principles. Shaping Europe's digital future. European Commission: *An official website of the European Union*. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles> (дата звернення: 14.05.2024).
4. 2020 Edelman Trust Barometer. *Edelman*. URL: <https://www.edelman.com/trust/2020-trust-barometer> (дата звернення: 05.05.2024).
5. Власенко І.Г., Левицька А.О. Система аналізу ризику і контролю критичних точок (НАССР) у контексті підвищення конкурентоздатності харчової продукції підприємств України. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2013. № 50. С. 165–170. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Npnuhkt_2013_50_29 (дата звернення: 10.05.2024).
6. Водянка Л., Хіль Р. Розвиток стартапів як прогресивної форми інтелектуального бізнесу. *Proceedings of the 14th International Scientific and Practical Conference «Scientific Research in XXI Century»* (July 16-18, 2023). Ottawa, Canada. P. 11–14. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/4025> (дата звернення: 23.05.2024).
7. Risultati del sondaggio sulle politiche di gestione istituzionale dei dati scientifici. A cura di Mario Locati, Anna Grazia Chiodetti (INGV), Angela Saraò (OGS), Monica Sala, Daniela Palma (ENEA), Riccardo Scano (CREA), Carlo Cipolloni (ISPRA), Dario Menasce, Stefano Bianco (INFN). Versione del 26 luglio 2023. Ultimo aggiornamento del 24 agosto 2023. *CoPER*. 36 p. URL: <https://www.earth-prints.org/handle/2122/16787> (дата звернення: 04.05.2024).
8. Хустов М.М. Розвиток екосистеми стартапів як джерело підвищення конкурентоспроможності України. *VIII Міжнародна науково-практична конференція «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики»*. 24 листопада 2023 р., Харків. С. 1061–1064. URL: <http://surl.li/ucxnd> (дата звернення: 01.05.2024).
9. Гончар М.Ф., Грибик І.І., Комаровський В.І. Розвиток системи управління якістю підприємств харчової промисловості на засадах інновацій в умовах глобалізації. *Академічні візії*. 2023. № 26. С. 1–7. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/704> (дата звернення: 18.05.2024).
10. Кобеля-Звір М.Я. Гранти Українського фонду стартапів для підтримки технологічних компаній. *Via Economica*. 2024. № 4. С. 96–101. URL: <https://journals.rshu.rivne.ua/index.php/viaeconomica/article/view/117> (дата звернення: 08.05.2024).
11. Кобеля-Звір М.Я. Український фонд стартапів: грантові програми підтримки інноваційних проектів. *Управління змінами та інновації*. 2024. № 9. С. 32–35. URL: <http://cmi.politehnica.zp.ua/index.php/journal/article/view/122M> (дата звернення: 06.05.2024).
12. Дерев'яно О. Г. Залученість споживачів до формування репутації вітчизняних підприємств харчової промисловості. *Бізнес Інформ*. 2015. № 2. С. 260–271. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=binf_2015_2_44 (дата звернення: 19.05.2024).
13. Boosting trust, transparency and responsibility in the food system through digital solutions. *DRG4FOOD*. URL: <https://drg4food.eu/open-calls> (дата звернення: 02.05.2024).
14. Empowering a fair and responsible European FoodRegister, fostering citizen sovereignty and creating a data-driven food system. *CORDIS – EU research results. European Commission: An official website of the European Union*. URL: <https://cordis.europa.eu/project/id/101086523> (дата звернення: 11.05.2024).
15. DRG Playbook. *DRG4FOOD*. URL: <https://drg4food.eu/playbook> (дата звернення: 22.05.2024).
16. DRG4FOOD. URL: <https://drg4food.eu> (дата звернення: 02.05.2024).
17. EIT Health. URL: <https://eithealth.eu> (дата звернення: 17.05.2024).
18. Horizon Europe. *European Commission: An official website of the European Union*. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en (дата звернення: 08.05.2024).

References:

1. Mazur A. (2021) Stan ta tendentsii finansuvannia startapiv v Ukraini [The state and trends of startup financing in Ukraine]. *Formuvannia rynkovoї ekonomiky v Ukraini*, no. 46. Available at: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/economics/article/view/3841> (accessed May 8, 2024).
2. Bratus' H. A., Kozlova A. I. (October 10, 2023) Upravlinnia rozvytkom ukrains'kykh startapiv pid chas vijny [Managing the development of Ukrainian startups during the war]. *Innovatsijni metody upravlinnia ekonomikoi v umovakh tsyvrovizatsii biznesu*: zb. materialiv Mizhnarodnoi nauko-vo-praktychnoi konferentsii (m. Kyiv, 10 zhovtnia 2023 r.) / red. kol.: I. A. Semenets'-Orlova (hol. red.), I. I. Kalina (zast. hol. red.), Yu. V. Mazur (uporiad. i vidp. red.) ta in. Kyiv: Mizhrehional'na Akademiia upravlinnia personalom, pp. 47–50. Available at: https://library.maup.com.ua/Naukovi_vydannya/Konf_Innov_metody_upravlinnya.pdf#page=48 (accessed May 11, 2024).
3. European Declaration on Digital Rights and Principles. Shaping Europe's digital future. *European Commission: An official website of the European Union*. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles> (accessed May 14, 2024).
4. 2020 Edelman Trust Barometer. *Edelman*. Available at: <https://www.edelman.com/trust/2020-trust-barometer> (accessed May 5, 2024).
5. Vlasenko I. H., Levyts'ka A. O. (2013) Systema analizu ryzyku i kontroliu krytychnykh tochok (NASSR) u konteksti pidvyschennia konkurentozdatnosti kharchovoi produktsii pidpriemstv Ukrainy [The system of risk analysis and control of critical points (НАССР) in the context of in-

- creasing the competitiveness of food products of Ukrainian enterprises]. *Naukovi pratsi Natsional'noho universytetu kharchovykh tekhnolohij*, no. 50, pp. 165–170. Available at: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=Np-nukht_2013_50_29 (accessed May 10, 2024).
6. Vodianka L., Khil' R. (July 16-18, 2023) Rozvytok startapiv iak prohresyvnoi formy intelektual'noho biznesu [Development of startups as a progressive form of intellectual business]. *Proceedings of the 14th International Scientific and Practical Conference «Scientific Research in XXI Century»*. Ottawa, Canada. P. 11–14. Available at: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/4025> (accessed May 23, 2024).
  7. Risultati del sondaggio sulle politiche di gestione istituzionale dei dati scientifici. A cura di Mario Locati, Anna Grazia Chiodetti (INGV), Angela Saraò (OGS), Monica Sala, Daniela Palma (ENEA), Riccardo Scano (CREA), Carlo Cipolloni (ISPRA), Dario Menasce, Stefano Bianco (INFN). Versione del 26 luglio 2023. Ultimo aggiornamento del 24 agosto 2023. *CoPER*. 36 p. Available at: <https://www.earth-prints.org/handle/2122/16787> (accessed May 4, 2024).
  8. Khustov M. M. (November 24, 2023) Rozvytok ekosystemy startapiv iak dzherelo pidvyschennia konkurentospromozhnosti Ukrainy [The development of the startup ecosystem as a source of increasing Ukraine's competitiveness]. *VIII Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsia «Konkurentospromozhnist' ta innovatsii: problemy nauky ta praktyky»*. Kharkiv. Pp. 1061–1064. Available at: <http://surl.li/ucxnd> (accessed May 1, 2024).
  9. Honchar M. F., Hrybyk I. I., Komarovs'kyj V. I. (2023) Rozvytok systemy upravlinnia iakistiu pidprijemstv kharchovoi promyslovosti na zasadakh innovatsij v umovakh hlobalizatsii [Development of the quality management system of food industry enterprises on the basis of innovations in the conditions of globalization]. *Akademichni vizii*, no. 26, pp. 1–7. Available at: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/704> (accessed May 18, 2024).
  10. Kobelia-Zvir M. Ya. (2024) Hranty Ukrain's'koho fondu startapiv dlia pidtrymky tekhnolohichnykh kompanij [Grants of the Ukrainian Startup Fund to support technology companies]. *Via Economica*, no. 4, pp. 96–101. Available at: <https://journals.rshu.rivne.ua/index.php/viaeconomica/article/view/117> (accessed May 8, 2024).
  11. Kobelia-Zvir M. Ya. (2024) Ukrain's'kyj fond startapiv: hran-tovi prohramy pidtrymky innovatsijnykh proektiv [Ukrainian startup fund: grant programs to support innovative projects]. *Upravlinnia zminamy ta innovatsii*, no. 9, pp. 32–35. Available at: <http://cmi.politehnica.zp.ua/index.php/journal/article/view/122M> (accessed May 6, 2024).
  12. Derev'ianko O. H. (2015) Zaluchenist' spozhyvachiv do formuvannia reputatsii vitchyznianskykh pidprijemstv kharchovoi promyslovosti [Involvement of consumers in the formation of the reputation of domestic enterprises of the food industry]. *Biznes Inform*, no. 2, pp. 260–271. Available at: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=binf_2015_2_44 (accessed May 19, 2024).
  13. Boosting trust, transparency and responsibility in the food system through digital solutions. *DRG4FOOD*. Available at: <https://drg4food.eu/open-calls> (accessed May 2, 2024).
  14. Empowering a fair and responsible European Food Register, fostering citizen sovereignty and creating a data-driven food system. *CORDIS – EU research results. European Commission: An official website of the European Union*. Available at: <https://cordis.europa.eu/project/id/101086523> (accessed May 11, 2024).
  15. DRG Playbook. *DRG4FOOD*. Available at: <https://drg4food.eu/playbook> (accessed May 22, 2024).
  16. DRG4FOOD. Available at: <https://drg4food.eu> (accessed May 2, 2024).
  17. EIT Health. Available at: <https://eithealth.eu> (accessed May 17, 2024).
  18. Horizon Europe. *European Commission: An official website of the European Union*. Available at: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en (accessed May 8, 2024).